

KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET
Postboks 8112 DEP
0032 OSLO

Dato: 29.11.2023

Innspill til regjeringens digitaliseringsstrategi

Digitaliseringen i Norge har fått en solid start, men det er tydelige utfordringer for dem som opererer innenfor SMB-segmentet. Det er påfallende at Microsoft- og Google-løsninger dominerer i alle retninger vi ser. Selv om disse løsningene ofte er effektive, legger det begrensninger på norsk innovasjon og vår deltakelse i digitaliseringsprosessen. Vi står ved et veiskille der digitalisering truer med å bli en importert vare, og ikke lenger noe vi kan utvikle ved hjelp av vår egen teknologi og hjemmedyrket kompetanse. Dette svekker også vår mulighet til å eksportere digitale løsninger til andre land.

I tillegg til det pågående presset fra Microsoft- og Google-løsninger, som legger et betydelig press på SMB-bedrifter for å tilpasse seg deres produkter og i praksis bli enten Microsoft-bedrifter eller Google-bedrifter, reiser det seg også bekymringer knyttet til datahøsting i disse selskapene. Det er uklart hvor omfattende amerikanske selskaper samler inn informasjon om norske, og for den saks skyld europeiske, selskapers forretningsideer. Denne usikkerheten gir rom for bekymring om hvordan denne innsikten kan utnyttes til å konkurrere ut de samme selskapene, enten på kontinentet eller her hjemme. Den økte digitaliseringen må derfor balanseres med hensyn til nasjonal sikkerhet og næringslivsinteresser.

For å motvirke denne utviklingen, bør regjeringen vurdere følgende tiltak:

1. **Støtte til norsk teknologiutvikling** – Det bør iverksettes ytterligere initiativer for å støtte norske teknologibedrifter og startups. Dette kan gjøres gjennom økonomisk støtte, tilgang til kompetanse og gratis eller subsidiert infrastruktur, samt enklere tilgang til kapital.
2. **Fremme åpen kildekode og samarbeid** - Regjeringen bør aktivt oppmuntre til bruk av åpen kildekode og samarbeid mellom private og offentlige sektorer. Dette vil ikke bare bidra til å redusere avhengigheten av store utenlandske teknologileverandører, men også stimulere til økt samarbeid og kunnskapsdeling innenlands. I tillegg bør også bruk av uavhengig teknologi favoriseres.

3. **Fokus på digital kompetanseheving** – Det bør legges vekt på å øke den digitale kompetansen blant norske arbeidstakere. Dette kan oppnås gjennom utdanningsprogrammer, kurs og opplæringsmuligheter som sikrer at norske arbeidstakere er rustet for den stadig mer digitaliserte verdenen vi jobber i.
4. **Incentiver for norske leverandører** – Introduser incentiver for bedrifter som velger norske digitaliseringsløsninger. Dette kan omfatte skattefordeler, økonomisk støtte eller andre fordeler som oppmuntrer til bruk av lokale leverandører og teknologier.
5. **Skylagring og KI** – Det bør vurderes å ta i bruk åpne KI-plattformer samt skylagringsteknologier – gjerne basert på åpen kildekode, ideelt sett fra norske leverandører. Å legge disse til grunn for systemer innen skole, kommune og administrasjon på tvers av landet vil ikke bare bidra til å styrke nasjonal digital suverenitet, men også fremme lokale teknologimiljøer og redusere avhengigheten av store internasjonale aktører. Dette vil sikre at norske digitale løsninger er i tråd med våre egne behov og verdier, samtidig som det skaper et mer sikkert og konkurransedyktig digitalt landskap.

Ved å implementere disse tiltakene kan regjeringen bidra til å skape et mer robust digitalt økosystem i Norge, der norske selskaper lettere lykkes, norsk innovasjon trives og bidrar til å forme fremtidens digitale landskap.

Mange selskaper har gjennom flere tiår bidratt til å holde vårt lille land i en offensiv posisjon, spesielt innen teknologisektoren. Selskaper som Tandberg, Norsk Data, Chipcon og Opera er eksempler på pionerer som har vært med på å utforme det norske teknologiske landskapet. Dessverre ser vi nå en trend der disse nasjonale selskapene gradvis blir kjøpt opp eller erstattet av et fåtall av internasjonale, ofte amerikanske, leverandører som får en uforholdsmessig sterk posisjon. Disse samarbeider ofte direkte med offentlige instanser uten å involvere norske bedrifter.

Regjeringen står nå overfor en av vår tids største markedsutfordringer: Hvordan sikrer vi at den moderne oljen, nemlig data, ikke havner i utenlandske selskapers hender, men forblir i Norge? Dette krever en målrettet innsats for å støtte norske bedrifter, fremme innovasjon og over tid bygge solide selskaper som kan konkurrere globalt.

Ved å fremme vekst i den norske teknologisektoren og investere i utdanning av teknologifagfolk har regjeringen muligheten til å legge grunnlaget for et forbedret digitalt Norge. I tillegg, ved å støtte utviklingen av løsninger som er uavhengige av utenlandske aktører, kan regjeringen ytterligere styrke landets digitale fremtid. Dette vil sikre at vi beholder kontrollen over våre data, regulerer omsetningen, stiller krav og samtidig nyter godt av skatter, og skaper arbeidsplasser. Slik sikrer vi en bærekraftig og suveren digital fremtid for landet vårt.

Med vennlig hilsen

Hogne Titlestad, CTO